

МИНИСТЕРСТВО ТРАНСПОРТА И СВЯЗИ УКРАИНЫ

**ГОСУДАРСТВЕННАЯ АДМИНИСТРАЦИЯ
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА УКРАИНЫ
(УКРЗАЛИЗНЫЦЯ)**

**ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИКО-
ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ ТРАНСПОРТА
(ГЭТУТ)**

**НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНИКОВ УКРАИНЫ**

**МАТЕРИАЛЫ
Третьей Международной
научно-практической конференции
«ПРОБЛЕМЫ ЭКОНОМИКИ И
УПРАВЛЕНИЯ НА
ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ
ТРАНСПОРТЕ»**

**—
ЭКУЖТ 2008
23-27 июня 2008 года, г. Судак**

КИЕВ – 2008

УДК 656:62

Рекомендовано к печати Ученым советом
Государственного экономико-технологического университета транспорта
(протокол № 10 от 29.05.2008 г.)

Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте: Материалы Третьей Международной научно-практической конференции. – К.: ГЭТУТ, 2008.– 471 с.

ISBN 978-966-2197-06-8

Издание содержит материалы Третьей Международной научно-практической конференции «Проблемы экономики и управления на железнодорожном транспорте». Изложенные материалы содержат постановку задач и их решения в научной и практической сфере экономики и управления на железнодорожном транспорте. Основной темой данного издания есть реформирование и развитие железнодорожного транспорта. Авторами тезисов являются ученые, специалисты-практики, аспиранты, представители государственных и коммерческих структур.

Для научных работников, преподавателей, аспирантов, студентов и специалистов транспортной отрасли.

Редакционная коллегия:

Бакаев О.О. – д-р экон. наук, проф., академик Национальной академии наук Украины, засл. деятель науки и техники Украины, академик Транспортной академии Украины, заместитель директора Международного научно-учебного Центра информационных технологий и систем Национальной академии наук Украины и Министерства образования и науки Украины;

Гурнак В.М. – д-р экон. наук, профессор кафедры „Экономика предприятий транспорта” Государственного экономико-технологического университета транспорта (заместитель главного редактора);

Дёмин Ю.В. – д-р техн. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, научный руководитель Отраслевой научно-исследовательской лаборатории перспективного подвижного состава и специальной техники (заместитель главного редактора);

Джус Ю.Н. – канд. экон. наук, заместитель генерального директора Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины (заместитель главного редактора);

Духно Н.А. – д-р юрид. наук, проф., директор Юридического института Московского государственного университета путей сообщения;

Зубко А.П. – канд. техн. наук, начальник Главного управления развития и технической политики Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины (заместитель главного редактора);

Кельрих М.Б. – д-р техн. наук, проф., член-кор. Транспортной академии Украины, заведующий кафедрой „Вагоны” Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Макаренко М.В. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, директор Департамента железнодорожного транспорта Министерства транспорта и связи Украины;

Мироненко В.К. – д-р техн. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, проректор по научной работе Государственного экономико-технологического университета транспорта, директор научно-исследовательского института проблем развития транспорта;

Пилипчук О.Я. – д-р биол. наук, проф., академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, заведующий кафедрой «Экология и безопасность жизнедеятельности» Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Пичкур Т.В. – канд. истор. наук, доцент, академик Международной академии безопасности жизнедеятельности, заместитель директора научно-исследовательского института проблем развития транспорта Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Родионов И.В. – начальник финансово-экономического отдела Департамента железнодорожного транспорта Министерства транспорта и связи Украины;

Семчик В.И. – д-р юрид. наук, проф., академик Академии правовых наук Украины, член-кор. Национальной академии наук Украины, заведующий отделом Института государства и права им. В.М. Корецкого Национальной академии наук Украины (заместитель главного редактора);

Стасюк А.И. – д-р техн. наук, проф., заведующий кафедрой „Информационные системы и технологии” Государственного экономико-технологического университета транспорта;

Сыч Е.Н. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, первый проректор, заведующий кафедрой „Экономика предприятий транспорта” Государственного экономико-технологического университета транспорта (главный редактор);

Цветов Ю.М. – д-р экон. наук, проф., академик Транспортной академии Украины, директор Научного центра исследований экономических транспортных проблем, заведующий кафедрой «Учет и аудит» Государственного экономико-технологического университета транспорта.

Печатается в редакции авторов на языке оригинала.

Все торговые марки, названные или изображенные в издании, принадлежат их собственникам.

ISBN 978-966-2197-06-8

© Государственная администрация железнодорожного транспорта Украины, 2008
© Государственный экономико-технологический университет транспорта, 2008

¹**Крихтіна Н. М.,²Журавель К. В.**

¹Українська державна академія залізничного транспорту

²Південна залізниця

ДЕЯКІ ЗАХОДИ ТА МЕХАНІЗМИ УРАХУВАННЯ ФАКТОРІВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГАЛУЗІ

Обосновывается необходимость построения эффективной организационной структуры управления отраслевыми предприятиями в условиях неопределенности. Предлагается внедрение систем мотивации, мониторинга и контроля принятия решений с учетом влияния экономических рисков в условиях взаимодействия с прочими основными элементами систем управления.

Сучасний стан розвитку економіки в державі характеризується нестабільністю, посиленням чи послабленням конкурентної боротьби, спадом ділової активності та виявленням факторів невизначеності. Результати діяльності підприємств галузі залежать від того, як вони точно зможуть врахувати появу негативних факторів, що ведуть до втрат. Задачами управління підприємством є не уникання ризику, а його передбачення, зведення до мінімуму негативних наслідків.

Узагальнюючи фактичні матеріали діяльності залізниць, дійдено до висновку, що для побудови ефективної організаційної структури управління в умовах ризику необхідно вибрати базову структуру, модифікувати її з урахуванням виявлених видів та обсягів ризиків і доповнити усіма необхідними механізмами координації та комунікації для виконання поставлених завдань.

Аналіз наукових позицій щодо ефективності централізації управління за умов ризику дає змогу зробити висновок про необхідність урахування загальних макроекономічних тенденцій. За економічного зростання ефективною буде децентралізація з урахуванням фактора економічного ризику, тоді як централізація буде більш ефективною в період економічного спаду.

Дослідження побудови та функціонування системи мотивації за умов економічного ризику дало змогу з'ясувати, що економічний ризик є потребою для певної категорії працівників (схильних до ризику). Якщо розглядати ризик як потребу працівників, то його слід віднести до вторинних (психологічних) потреб. Важливо виявити також схильність до ризику самого підприємства. Це можна зробити, проаналізувавши стратегію та цілі залізниці, а також стратегію ризик-менеджменту. Як відомо, система мотивації повинна стимулювати працівників на досягнення розробленої стратегії та поставлених цілей, а отже, на прийняття й реалізацію управлінських рішень з оптимальним ступенем економічного ризику. Тому систему мотивації слід узгодити як зі стратегією підприємства, так і зі стратегією ризик-менеджменту. Тобто, якщо підприємство обрало ризикований стратегію, то система стимулів повинна мотивувати управлінців на прийняття та реалізацію рішень зі значним ступенем економічного ризику, виходячи зі стратегії ризик-менеджменту.

Дуже важливо, враховуючи мінливість ризик-середовища, здійснювати моніторинг потреб і відповідно змінювати та вдосконалювати систему мотивації.

Одним із основних стимулів за умов економічного ризику, як показало опитування працівників різних підприємств галузі, є адекватна заробітна плата.

Заробітна плата повинна складатися з двох частин – постійної та змінної. Постійна частина заробітної плати виплачуватиметься незалежно від результатів діяльності підприємства. Змінна частина залежатиме від конкретних результатів діяльності залізниці, тобто від прийнятих та реалізованих управлінських рішень з частиною економічного ризику. Ця частина заробітної плати є комісійною і розраховується за ставкою за прийняття рішень із оптимальним ступенем економічного ризику.

Пропонується керівництву залізниць самостійно встановлювати дану ставку, виходячи із ступеня ризику у прийнятих та реалізованих рішеннях.

Аналіз існуючих систем контролювання свідчить, що основний їхній недолік полягає у відсутності спрямування на уникнення майбутніх можливих відхилень та порушень у діяльності залізниці. Однак, як відомо, однією з основних причин відхилень є економічні ризики. Водночас вплив економічних ризиків можна передбачити та спрогнозувати, а, отже, уникнути відхилень. Тому розроблено модель системи контролювання з урахуванням впливу економічних ризиків і взаємодії з іншими основними елементами системи управління.

Перевагою запропонованої системи контролювання є те, що вона спрямована на досягнення майбутніх результатів, тобто основним завданням цього контролю є не виявлення помилок минулих часів, а застосування заходів та дій, спрямованих на уникнення прогнозованої міри відхилення. Основною функцією такої системи контролювання повинна стати превентивна, а лише потім – оперативна, комунікативна, інформативна та захисна функції.

Запропоновані заходи та механізми не забезпечують повного врахування економічного ризику, але відіграють значну роль в управлінні економічним ризиком й підвищенні ефективності систем менеджменту підприємств.

УДК 005.6

¹Липатов А. И., ²Мухеев Ю. В.

¹ОАО «РЖД»

²Поволжское отделение Российской инженерной академии

ФОРМИРОВАНИЕ СИСТЕМЫ МЕНЕДЖМЕНТА КАЧЕСТВА В ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ХОЛДИНГЕ

Обсуждается ряд особенностей железнодорожного холдинга и то, каким образом эти особенности влияют на формируемую в холдинге систему менеджмента качества. Обсуждаются подходы к проекту развития системы менеджмента качества.

Ряд особенностей, присущих железнодорожному холдингу, диктуют совершенно особенные требования к формированию его системы менеджмента качества (СМК).

Немасипова А.Н. К ВОПРОСУ О СЕРТИФИКАЦИИ ТРАНСПОРТНЫХ СРЕДСТВ НА АВТОМОБИЛЬНОМ ТРАНСПОРТЕ	389
Никифорук О.І. РОЗВИТОК ТРАНСПОРТНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН КЛІМАТУ	391
Окороков А.М., Акулов А.С. ВИБІР СПОСОБУ ФОРМУВАННЯ БАГАТОГРУПНИХ ПОЇЗДІВ ЗА КРИТЕРІЄМ СУМАРНИХ ЕКСПЛУАТАЦІЙНИХ ВИТРАТ	394
Пилипченко П.А. ОРГАНІЗАЦІЯ РУХУ ПОЇЗДІВ ДВО- І ОДНОКОЛІЙНИМИ ДІЛЬНИЦЯМИ	395
Сич Є.М., Новикова М.В., Кравчук Н.М. НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ВЗАЄМОДІЇ СУБ'ЄКТІВ АВІАЦІЙНОЇ ГАЛУЗІ ЗА СУЧASНИХ УМОВ ГОСПОДАРЮВАННЯ	396
Талавіра Г.М. ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ НАДІЙНОСТІ КОЛІЇ НА ПЕРЕДМОСТОВИХ ДІЛЯНКАХ	399
Фещенко А.П., Демидов П.Г., Бортновский А.А., Куксо А.М. ПОДГОТОВКА СПЕЦІАЛИСТОВ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗОПАСНОСТИ ...	401
Харченко О.И. МАТЕМАТИЧЕСКОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ РАБОТЫ ДИРЕКЦИИ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНЫХ ПЕРЕВОЗОК	403

СЕКЦІЯ 10 «Менеджмент на железнодорожном транспорте»

Дикань В.В. ПРОБЛЕМЫ СОВМЕСТНОГО РАЗВИТИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА И ТРАНСПОРТНОГО МАШИНОСТРОЕНИЯ В УСЛОВИЯХ РЕФОРМИРОВАНИЯ	405
Дикань Е.В. ПРОБЛЕМЫ ВЗАЙМОДЕЙСТВИЯ ГОСУДАРСТВА И ЧАСТНЫМ БИЗНЕСОМ ПРИ ФОРМИРОВАНИИ МЕЖДУНАРОДНО ИНТЕГРИРОВАННОЙ ТРАНСПОРТНОЙ СИСТЕМЫ	407
Ейтутіс Г.Д. СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ НА ЗАЛІЗНИЧНОМУ ТРАНСПОРТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	408
Компанієць В.В., Павлович Ю.Л. ПІДГОТОВКА КЕРІВНИКІВ ДО МОРАЛЬНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК НЕОБХІДНА УМОВА СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ	411
Кондратова Е.П. ОЦЕНКА УПРАВЛЕНИЯ ВОСПРОИЗВОДСТВЕННЫМ ПРОЦЕССОМ ОСНОВНЫХ ФОНДОВ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА (НА ПРИМЕРЕ ДАЛЬНЕВОСТОЧНОЙ ЖЕЛЕЗНОЙ ДОРОГИ – ФИЛИАЛА ОАО «РОССИЙСКИЕ ЖЕЛЕЗНЫЕ ДОРОГИ»)	412
Копитко В.І. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ВАНТАЖНИМИ ТРАНСПОРТНО-ЛОГІСТИЧНИМИ СИСТЕМАМИ	415
Крихтіна Н.М., Журавель К.В. ДЕЯКІ ЗАХОДИ ТА МЕХАНІЗМИ УРАХУВАННЯ ФАКТОРІВ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВАМИ ГАЛУЗІ	417
